

MEDICIJNRESTEN- VERWIJDERING HAARLEM WAARDERPOLDER

Registratienummer: 26.014067

Aan	De verenigde vergadering	Datum	13-mei-2026
Van	D&H	Datum	24-mrt-2026
Onderwerp	Uitbreiding scope en aanvraag voorbereidingskrediet VO medicijnrestenverwijding AWZI HWP		

Portefeuillehouder: Harry Kortman

Voorgesteld besluit

1. Een installatie te gaan realiseren voor het verwijderen van medicijnresten en andere microverontreinigingen op de zuivering Haarlem Waarderpolder; en deze installatie toe te voegen aan de scope van het programma Haarlem Waarderpolder;
2. Een voorbereidingskrediet ter grootte van € 2,5 miljoen beschikbaar te stellen voor het opstellen van het voorlopig ontwerp van deze installatie.

Context

Vergunningen Haarlem Waarderpolder

Gedurende 2025 is de conceptaanvraag van de overkoepelende omgevingsvergunningen voor project Haarlem Waarderpolder (HWP) afgestemd met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). Dit proces verliep initieel stroef en heeft voor vertraging gezorgd, maar is afgelopen najaar in een stroomversnelling gekomen. Belangrijk onderwerp hierbij is dat de OD voldoende inzicht nodig heeft in de milieueffecten van het project HWP op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Daarnaast heeft de OD inzicht nodig in het lange termijnbeleid van Rijnland m.b.t. zeer

zorgwekkende stoffen en hoe Rijnland zal omgaan met toekomstige eisen uit de herziene richtlijn stedelijk afvalwater t.a.v. medicijnresten.

Als beheersmaatregel om verdere discussie (en vertraging) over de verlening van de omgevingsvergunningen te voorkomen is de bestuurlijke toezegging aan de OD gedaan dat gestart wordt met de voorbereidingen op een nieuw deelproject 'medicijnrestenverwijdering'. Met dit deelproject toont Rijnland aan dat zij gaat voldoen aan de verplichting uit de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (RSA) om de best beschikbare technieken toe te passen voor het verwijderen van medicijnresten op grote afvalwaterzuiveringsinstallaties en op kleinere installaties die een risico vormen voor milieu of volksgezondheid.

Argumenten

1.1 Toevoegen van deze installatie aan de scope van project HWP en het uitwerken van een ontwerp beheerst risico's ten aanzien van vergunningverlening

Bij de behandeling van de concept vergunningaanvraag en de milieueffectrapportage (MER) voor het project HWP heeft de OD NZKG, het bevoegd gezag, haar zorgen uitgesproken over de impact van de nieuwe zuivering op de kwaliteit van het te lozen afvalwater, in het bijzonder met betrekking tot microverontreinigingen (waaronder medicijnresten). Er is door het bevoegd gezag verzocht verder inzicht te geven in welke maatregelen Rijnland nu en in de toekomst neemt om de waterkwaliteit ook op dit aspect te borgen en met de nieuwe zuivering te kunnen voldoen aan de verplichtingen uit de herziene RSA.

Naar aanleiding hiervan is Rijnland voornemens om vervolgstappen te zetten voor dit deelproject en in 2026 te starten met het uitwerken van een voorlopig ontwerp (VO). Hiermee staat Rijnland beter gesteld om in het kader van de definitieve vergunningaanvraag, vragen op dit onderwerp te beantwoorden en het risico rondom de vergunningverlening van het project HWP te beheersen.

1.2 In deze fase uitwerken ontwerp medicijnrestenverwijdering maakt het mogelijk kennis van de projectorganisatie te benutten en raakvlakken met overige deelprojecten goed te beheersen.

Bijkomend voordeel is dat deze ontwerpwerkzaamheden kunnen worden opgepakt door de huidige projectorganisatie nu de ontwerpwerkzaamheden voor de overige deelprojecten hun afronding naderen. Daarmee kan kennis van de bestaande organisatie benut worden en raakvlakken met de overige deelprojecten efficiënt worden afgestemd.

2.1 Voorbereidingskrediet is nodig om opdracht te geven voor het opstellen van voorlopig ontwerp

Om te kunnen starten met het deelproject medicijnrestenverwijdering is ondersteuning nodig vanuit ingenieursbureaus. Haskoning, huidig bouwteampartner op project HWP, is een leidende marktpartij als het gaat om het toepassen van biologisch actieve koolfiltratie (BAKF) en Ozon (onder die vlag te noemen, Aurea technologie). Er is een voorbereidingskrediet nodig om deze partner aan Rijnland te binden en te kunnen starten met de KES/SES (klant-/systeemeisenspecificatie) en het VO.

2.2 Benodigde kosten zijn voorzien in Meerjarenbegroting HWP

Ondanks dat bij het vaststellen van het voorkeursalternatief voor het project HWP ervoor gekozen is om de medicijnrestenverwijdering buiten scope te laten, is er in de meerjarenbegroting van Rijnland rekening gehouden met de realisatie van de medicijnrestenverwijdering op zuiveringen om toekomstig te kunnen voldoen aan de RSA. Bij oplevering van het VO wordt een meer gedetailleerde raming gevoegd. Aan de hand hiervan wordt duidelijk welke omvang het uitvoeringskrediet voor de installatie op HWP zal hebben.

Financiën

Om de realisatie van de medicijnrestenverwijdering mogelijk te maken is het nodig om eerst een Voorlopig Ontwerp (VO) op te stellen. De geschatte kosten voor het opstellen van het voorlopig ontwerp bedragen € 2,5 miljoen. Deze uitgaven zijn geraamd in het MJP 2026-2030 als toekomstig werk onder de post "coalitieakkoord micro's".

De totale investeringskosten voor deze installatie kunnen na afronding van het VO nader bepaald worden. De realisatie van deze installatie zit in de fasering pas na 2031. Aan de hand hiervan kan besluitvorming over het uitvoeringskrediet plaatsvinden.

Risico's

R2.1: Vertaling RSA naar landelijke wetgeving is nog niet gereed en kan de technische oplossing bijsturen

De RSA is momenteel een Europese richtlijn welke door landen in de nationale wetgeving verankerd dient te worden in de komende jaren. In Nederland is deze stap nog niet gezet, wat betekent dat het nog onduidelijk is hoe invulling aan deze vertaling gegeven gaat worden. Het risico bestaat dat deze op nationaal niveau niet één-op-één overgenomen wordt en dat hieruit aanvullende eisen voor het deelproject voortvloeien welke (in een laat stadium) verwerkt moeten worden.

Beheersing:

Het deelproject medicijnrestenverwijdering wordt stapsgewijs uitgevoerd, zowel in technische uitwerking als in de contracteringsstappen. Door de voorbereidingsfase op te knippen in een KES/SES-, voorlopig ontwerp-, definitief ontwerp- en een bestekfase, en hier separaat opdrachten voor te verstrekken, wordt voorkomen dat bij wijzigingen in de wetgeving er reeds een grote, langlopende opdracht verstrekt is aan een ingenieursbureau waarop moeilijker kan worden bijgestuurd. Na elke fase wordt geverifieerd of de technische oplossing nog steeds doelmatig is in het kader van de wet.

R2.2: Nieuwe ontwikkelingen op gebied van wetgeving of technologie

De voor HWP gekozen technologie (combinatie van biologisch actief kool en ozon) heeft als belangrijk voordeel de flexibiliteit om een breed spectrum aan microverontreinigingen te verwijderen. Daarmee is dit de meest robuuste technologie die op dit moment gekozen kan worden. Desondanks is niet volledig uit te sluiten dat de komende jaren nog nieuwe technologische ontwikkelingen plaatsvinden, of dat er nog nieuwe wetgeving wordt geïntroduceerd m.b.t. verwijdering van microverontreinigingen. Er wordt momenteel onder andere gewerkt aan een actualisatie van de richtlijn Prioritaire Stoffen waardoor er in de toekomst waarschijnlijk aanvullende microverontreinigingen (zoals PFAS of imidacloprid) in beeld komen die moeten worden verwijderd. Dat betekent niet dat Rijnland meteen verplicht is om haar zuiveringen daarop aan te passen. Rijnland moet in eerste instantie aantonen dat haar zuiveringen nog steeds voldoen aan de dan geldende regelgeving. Hoewel het risico door de specialisten als laag wordt ingeschat, kan niet worden uitgesloten dat dit op termijn nog tot aanpassingen in het ontwerp zal leiden.

Beheersing:

De keuze voor een combinatie van BAKF en Ozon reduceert dit risico doordat het een technologie is waarmee een breed bereik aan microverontreinigingen verwijderd kan worden. Inmiddels is er veel kennis opgedaan, niet alleen door Rijnland, maar ook binnen Stowa en andere waterschappen waarvan gebruik gemaakt kan worden om tot een technische oplossing te komen.

Vervolg

Na uitwerking van de KES/SES-fase en het VO, worden deze uitkomsten verwerkt in een raming en de integrale planning van het programma HWP. Op basis van deze inpassing wordt een passend moment gekozen om over te gaan tot een aanvraag voor het uitvoeringskrediet voor de medicijnrestenverwijdering. De Verenigde Vergadering (VV) informeren we hier in 2027 over.